

Avtalerett

Fagområdet "Avtalerett" inngår i emnet JUS1111 Privatrett I.

Beskrivelse av fagområdet

Avtaleretten består tradisjonelt av reglene om inngåelse og tolkning av avtaler, reglene om fullmakt og andre mellommannsformer, reglene om ugyldige avtaler, samt enkelte særregler som f.eks. reglene om tredjemannsavtaler. I jusstudiet behandles avtaleretten på to nivåer – først som en del av JUS1111 Privatrett I (omfattende inngåelse og tolkning av avtaler) og deretter som en del av JUS3111 Formuerett I (omfattende fullmakt og andre mellommannsformer, ugyldighet, tredjemannsavtaler mv.).

Avtaleretten har forbindelseslinjer til flere andre formuerettslige fagområder, først og fremst obligasjonsretten, kjøpsretten, fast eiendoms rettsforhold og selskapsretten, men også i noen grad til familieretten og arveretten. Til dette kommer at avtaleretten også har en forbindelseslinje til forvaltningsretten i den offentlige rett for avtaler som inngås med det offentlige som (en av) part(ene).

Et utgangspunkt for avtaleretten er avtaleloven av 1918, men den regulerer i liten grad tolkningslæren og er etter hvert også blitt mindre sentral for spørsmålet om hva som skal til for at en avtale skal anses inngått (bindingsspørsmålet). For tolkningslæren er det tradisjonelt – og også i dag – rettspraksis og juridisk teori som spiller størst rolle som rettskildefaktorer. For reglene om avtaleinngåelse spiller rettspraksis, avtalepraksis og i noen grad også juridisk teori en stadig mer betydningsfull rolle som rettskildefaktorer enn loven.

Hva lærer du?

Kunnskaper

Studenten skal ha *gode* kunnskaper om:

- Lovfestede og ulovfestede regler og prinsipper om avtaleinngåelse, herunder vedrørende ulike kommersielle avtaleslutningsmekanismer
- Regler og prinsipper om tolkning og utfylling av avtaler

Studenten skal ha kunnskap om :

- Reglene og prinsippene om inngåelse av avtaler ved anbudskonkurranser

Ferdigheter

Studenten skal kunne:

- Identifisere, drøfte og løse rettslige problemstillinger knyttet til inngåelse av avtaler

- Identifisere, drøfte og løse rettslige problemstillinger knyttet til tolkning og utfylling av avtaler
- Analysere og avveie grunnleggende hensyn i avtaleretten
- Formulere og formidle kunnskaper om avtalerettslige problemstillinger

Generell kompetanse

- Ved endt studium kunne anvende avtalerettslige kunnskaper i domstolene, advokatfirmaer eller andre institusjoner som arbeider med avtalerett.

Se semestersiden for litteratur.

Kjøpsrett

Fagområdet "Kjøpsrett" inngår i emnet JUS1111 Privatrett I.

Beskrivelse av fagområdet

Faget kjøpsrett gir en første innføring i de grunnleggende reglene om innhold og oppfyllelse av kontrakter. Kjøpsavtalen er en av de viktigste kontraktstypene, og i kjøpsretten finner vi regler om hva partene kan avtale i et kjøp, hvordan loven utfyller kjøpsavtalen, og hvilke virkninger det har at kontrakten ikke blir oppfylt som den skal. Senere i studiet, i emnene JUS3111 Formuerett I og JUS3211 Formuerett II, utvides perspektivet til å omfatte generelle regler om innhold og oppfyllelse av kontrakter, også for andre kontraktstyper enn kjøp.

Kjøpsretten omhandler så vel kontrakter med forbruker som kjøp mellom næringsdrivende. Kjøpsavtalene reguleres i første rekke av kjøpsloven fra 1988 og forbrukerkjøpsloven fra 2002. Begge lovene har bakgrunn i internasjonale regelsett, kjøpsloven i en konvensjon om internasjonale løsørekjøp og forbrukerkjøpsloven i et EU-direktiv om forbrukerkjøp. Faget er skåret til slik at avhending av fast eiendom faller utenfor.

Kjøpsavtaler inngås ofte mellom parter med tilknytning til forskjellige land med ulike rettsregler. Da oppstår spørsmålet om hvilket lands regler som skal regulere rettsforholdet mellom partene. Det er et spørsmål som tas opp i lovvalgsretten (den internasjonale privatretten). I faget kjøpsrett gis det en innføring i lovvalgsreglene for kjøpsavtaler.

Hva lærer du?

Kunnskaper

Studenten skal ha gode kunnskaper om:

- Innholdet av selgerens plikter (tingens egenskaper m.m., når og hvor tingen skal leveres)
- Innholdet av kjøperens plikter (hva som skal betales, når det skal betales)
- Kjøperens krav som følge av avtalebrudd fra selgers side i form av forsinkelse
- Kjøperens krav som følge av avtalebrudd fra selgers side i form av mangler ved salgsgjenstanden
- Selgerens krav som følge av avtalebrudd fra kjøperens side

Studentene skal ha kjennskap til:

- Prinsippene for erstatningsutmåling ved avtalebrudd
- Reglene om ventet (antesipert) mislighold
- De viktigste reglene om lovvalg i internasjonale kjøpsforhold

Reguleringen av følgende emner i kjøpsloven og forbrukerkjøpsloven faller utenfor kravene til kunnskap:

- Stansningsrett
- Rettsmangler (vanhjemmel)
- Direktekrav

Ferdigheter

Studenten skal kunne:

- Identifisere og drøfte kjøpsrettslige problemstillinger
- Formulere og formidle kunnskaper om kjøpsrettslige problemstillinger
- Anvende kjøpsrettslige regler på praktiske situasjoner

Generell kompetanse

Studenten skal:

- Ved endt studium kunne anvende kjøpsrettslige kunnskaper i domstolene, advokatfirmaer eller andre institusjoner som arbeider med kjøpsrett.
- Ha forståelse av de kjøpsrettslige grunnprinsippene og relevante reelle hensyn

Se semestersiden for litteratur.

Publisert 19. apr. 2011 12:34 - Sist endret 18. des. 2014 12:03

Erstatningsrett

Fagområdet "Erstatningsrett" inngår i emnet JUS1111 Privatrett I.

Beskrivelse av fagområdet

Erstatningsretten regulerer forholdet mellom en som volder skade, skadevolder, og den som rammes av skaden, skadelidte. Forutsetningen er at det ikke foreligger noen kontrakt som regulerer forholdet mellom disse to partene. Hovedspørsmålet er når det økonomiske tapet kan flyttes fra den som lider skaden (skadelidte), til en ansvarlig skadevolder. I erstatningsretten behandles betingelsene for at skadevolder skal bli ansvarlig, dvs. spørsmålet om interessevern (hvilke interesser er erstatningsrettslig vernet), ansvarsgrunnlag, årsakssammenheng og tap.

Spørsmålet om årsakssammenheng er todelt: Når en handling skal anses å ha forårsaket skade og tap, og hvilke begrensninger som må oppstilles i ansvarets utstrekning (adekvans). Spørsmålet om tap dreier seg om den økonomiske verdsettelsen av skaden, samt spørsmålet om hvilken plikt skadelidte har til å begrense tapet.

Mht. ansvarsgrunnlag er hovedvekten i faget lagt på de ulovfestede ansvarsgrunnlagene culpa og objektivt ansvar. Vurderingstemaene her går igjen i forskjellige lovfestede ansvarsformer. Av disse omfatter læringskravene bilansvaret, som illustrerer forbindelsene til forsikringsretten, og arbeidsgivers ansvar for ansattes handlinger.

Som fagområde har erstatningsretten særlige forbindelser til forsikringsretten, trygderetten og velferdsretten, siden erstatningsbetingende tap ofte vil dekkes eller suppleres av slike ordninger. Erstatningsretten påvirkes også av Norges internasjonale forpliktelser i form av menneskerettighetene og EØS-avtalen. Endelig vil erstatningsansvar som rettsvirkning være relevant på en rekke fagområder, f.eks. forvaltningsrett og strafferett.

Hva lærer du?

Kunnskaper

Studenten skal ha god kunnskap om:

- Betingelsene for ansvar, dvs. ansvarsgrunnlag, årsakssammenheng og tap
- Bilansvaret som ordning med objektivt ansvar og tvungen forsikring
- Skadelidtes medvirkning, lempning, flere skadevoldere og regress

- Reglene om tapsutmåling, herunder forholdet mellom erstatning, forsikring og trygd

Studenten skal ha kunnskap om:

- Erstatningsrettens nasjonale kilder
- EMK og EØS rettslige kilder av betydning for erstatningsretten

Ferdigheter

Studenten skal kunne:

- Identifisere og drøfte erstatningsrettslige problemstillinger knyttet til ansvarsgrunnlag, årsakssammenheng og tap
- Analysere sentrale erstatningsrettslige prinsipper
- Anvende erstatningsrettslige regler på praktiske situasjoner

Generell kompetanse

Studenten skal:

- Ved endt studium kunne anvende erstatningsrettslige kunnskaper i domstolene, advokatfirma, forsikringsselskap eller andre institusjoner som arbeider med erstatningsrett.
- Ha forståelse for de erstatningsrettslige grunnprinsippene og reelle hensyn
- Ha forståelse av forholdet mellom erstatning og forsikring for å finansiere skader

Se semestersiden for litteratur.

Publisert 21. mai 2013 14:18 - Sist endret 18. mai 2015 10:34

Rettskildelære

Fagområdet "Rettskildelære" inngår i emnet JUS1211 Privatrett I.

Beskrivelse av fagområdet

Faget gir kunnskap om hovedpunkter i læren om rettskilder og juridisk metode og om grunnleggende trekk ved rettssystemet. Faget skal også utvikle studentens forståelse av grunntrekk i juridisk arbeids- og tenkemåte. Ett sentralt formål er å oppøve evnen til å stille juridiske spørsmål og til å finne, tolke og anvende rettsregler, generelt (som gjeldende rett) og i enkelttilfeller.

Faget skal belyse spørsmål om juridisk metode (argumentasjon) knyttet til lovtolking og anvendelse av ulovfestet rett. Dette innebærer å finne frem til, tolke og anvende sentrale rettskilder som lov, lovforarbeider, rettspraksis, internasjonale rettskilder samt

reelle hensyn (vurderinger), såvel som former for praksis og sedvane, og måter å samordne kildene på, innenfor forskjellige rettsområder.

Faget skal også gi en forståelse av individuelle normsettelse, særlig avtaler, og samspillet med de generelle rettsreglene. Faget skal videre gi et inntak til forståelse av rettslige grunnbegreper så som begrepene om rett, rettsregler, rettigheter, skjønn, rettsanvendelse (subsumpsjon), av skillet mellom lovtekst og rettsregel, og av sammenhenger mellom regler i lys av regelverkets fragmentariske karakter.

Faget skal gi første introduksjon til temaer som behandles mer inngående senere i studiet, f.eks. om forholdet mellom rett og moral, rett og makt og rett og politikk. Samlet skal faget gi grunnlag for arbeid med faglitteratur og metodespørsmål i de enkelte fagene samt for rettskildelærefaget senere i studiet.

Et særlig mål er å oppøve evnen til å stille juridiske spørsmål og til å finne juridiske svar på ukjente områder og ved helt eller delvis ukjente lovbestemmelser. Eksempler på rettskildebruk skal hentes fra fagkretsen til Privatrett I og II for å styrke sammenbindingen av fagene innen emnet, men bør også på grunn av fagets generelle karakter hentes fra offentligrettslige fag.

Hva lærer du?

Kunnskap

Studenten skal ha kunnskap om:

- Sentrale rettslige grunnbegreper, så som begrepene om rett, rettsregel, rettskilde, rettighet, rettsanvendelse, skjønn, plikt (påbud, forbud), kompetanse
- Hovedtrekk i det norske rettskildesystemet
- Hovedprinsipper for tolkning av lov, herunder om skillet mellom presiserende, utvidende og innskrenkende lovtolkning, antitese og analogi
- Hovedprinsipper for slutning fra andre sentrale rettskilder
- Hovedprinsipper for samordning av slutningsresultater fra forskjellige rettskilder
- Skillet mellom skreven (lovfestet) og uskreven (ulovfestet) rett
- Forholdet mellom generelle rettsregler og individuelle normer, f.eks. slike som er gitt ved avtale
- Skillet mellom generelle (teoretiske) og konkrete (praktiske) drøftelser av rettslige spørsmål
- Det tradisjonelle skillet mellom en drøftelse av gjeldende rett (de lege lata) og en drøftelse av hvordan retten bør være (de lege ferenda)

Ferdigheter

Studenten skal kunne:

- Identifisere rettslige emner og spørsmål

- Finne frem til sentrale skrevne rettskilder på papir og gjennom Internett
- Påvise og ta hensyn til relevante reelle hensyn for løsning av rettsspørsmål
- Tolke, samordne og anvende lov og andre sentrale rettskilder i samsvar med grunnprinsippene for dette
- Utarbeide en drøftelse (teoretisk) og eventuelt en mulig løsning (praktisk) av rettslige emner og spørsmål

Generell kompetanse

Studenten skal:

- Kunne planlegge og gjennomføre drøftelser og løsninger av rettslige spørsmål
- Kunne formidle sentralt fagstoff i fagene under Jus 1111 og Jus 1211, som teorier, problemstillinger og løsninger, - skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer
- Kunne utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet
- Ha innsikt i etiske problemstillinger i faget
- Kunne gjenkjenne fagrelevante kunnskaper og skjelne mellom etablerte og nye kunnskaper på fagområder studenten kjenner.

Se semestersiden for litteratur.

Publisert 1. juni 2016 08:27

Familie- og arverett

Fagområdet "Familie- og arverett" inngår i emnet JUS1211 Privatrett II.

Beskrivelse av fagområdet

Familierett:

Teamet for familieretten er først og fremst det økonomiske rettsforholdet mellom parter som lever i ekteskap og i samboerforhold. Hovedlinjene i rettsforholdet mellom barn og foreldre hører også med i faget.

Under ekteskapet er det særlig ekteskapslovens regler om råderetten over eiendeler, om ansvar for gjeld og gavereglene som er sentrale. Reglene må sees i sammenheng med de formuerettslige reglene om eierforhold og internt gjeldsansvar. Den økonomiske familieretten har gradvis endret karakter i løpet av de seneste tyve–tredve år. Når begge parter har inntekt

oppstår langt hyppigere spørsmål om hvem av dem som eier eiendelene, hvem som er ansvarlig innad for gjelden, og hvorvidt de har inngått avtaler om slike formuerettslige spørsmål. Disse formuerettslige spørsmålene oppstår også mellom samboere, og har også stor betydning for det økonomiske oppgjøret etter endt samboerforhold.

Med til faget hører også reglene om avtaler mellom ektefeller, herunder adgangen til å avtale alternative formuesordninger til ekteskapslovens normalordning, samt lemping av avtaler.

Ved ekteskapets opphør står reglene om deling av felleseiet (skifteoppgjøret) sentralt. Her behandles både det verdimessige oppgjøret (forloddskrav, skjevdeling, gjeldsavleggelse og vederlagskrav) og fordelingen av eiendeler (naturalutleggsreglene).

Oppgjøret for ektefeller som har særeie samt oppgjøret etter endt samboerhold hører også med til faget.

Det er ikke bare økonomiske rettsspørsmål som behandles i familieretten. Reglene om inngåelse og oppløsning av ekteskapet danner en naturlig ramme rundt faget. Dessuten behandles hovedlinjer i rettsforholdet mellom barn og foreldre. Det er særlig reglene om foreldreansvar, om hvor barnet skal bo fast etter samlivets opphør og reglene om samværsrett, som tas opp.

Familieretten har flere internasjonale aspekter. Menneskerettighetsspørsmål komme særlig inn ved rettsforholdet mellom barn og foreldre. På grunn av økende internasjonalt samkvem får våre internasjonalt privatrettslige regler stadig større betydning, og det blir også viktigere å kjenne til formuesordningene i andre land.

Arverett:

Emnet for arveretten er reglene om hva som skal skje med en persons formue og gjeld etter at vedkommende er død. De to rettslige grunnlagene for arv - lov (legalarverett) og testament - står sentralt i faget. Legalarveretten omfatter slektens arverett (arvetavlen) og ektefellers og samboeres arverett, herunder reglene om uskiftet bo. I reglene om testamentet står testasjonsfriheten og dens begrensninger sentralt - først og fremst ved reglene om livsarvingenes pliktdel. Testamentsretten, herunder gjensidige testamenter og arvepakter, omfatter videre hvordan testamenter skal opprettes, tolkes og tilbakekalles. Grensen mellom livs- og dødsdisposisjoner er en del av faget, idet de arverettslige regler bare gjelder for dødsdisposisjonene.

Til arveretten hører også den konkrete fordelingen av boets eiendeler, herunder det sammensatte skifte hvor avdøde var gift og hadde felleseie med sin ektefelle.

Arveretten har flere internasjonale aspekter. På grunn av stadig økende internasjonalt samkvem får våre internasjonalt privatrettslige regler stadig større betydning, og det blir også viktigere å kjenne til hovedtrekkene i rettsstillingen i andre land.

Hva lærer du?

Familierett:

Kunnskap

Studenten skal ha god kunnskap om:

- Formuesforholdet under ekteskapet, herunder reglene om ektefellers råderett, gjeldsansvar og gaveoverføringer.
- Fastlegging av eierforhold i ekteskap og samboerforhold
- Avtaler mellom ektefeller, herunder adgangen til å avtale alternative formuesordninger til ekteskapslovens normalordning, samt lemping av avtaler.
- Oppgjørsreglene ved ekteskapets opphør, både når partene har felleseie og ved særeie
- Formuesforholdet mellom samboere, og det økonomiske oppgjøret ved samboerforholdets opphør

Studenten skal ha kunnskap om:

- Vilkårene for ekteskapets inngåelse og oppløsning samt reglene om ektefellers underholdsplikt
- Hovedlinjer i lovvalgsreglene (internasjonal privatrett)
- Hovedreglene om foreldreansvar, hvor barnet skal bo fast og samværsrett

Ferdigheter

Studenten skal kunne:

- Identifisere og drøfte familierettslige problemstillinger knyttet til avtaleinngåelse og delingsregler i livsfellesskap
- Analysere og avveie grunnleggende hensyn i den økonomiske familieretten
- Anvende familierettslige regler på praktiske situasjoner
- Formulere og formidle kunnskaper om familierettslige problemstillinger

Generell kompetanse

Studenten skal:

- Kunne anvende familierettslige kunnskaper i domstolene, advokatfirma og andre offentlige og private institusjoner som arbeider med familierett
- Ha forståelse for de særegne mellommenneskelige og etiske spørsmål som reiser seg i familieretten

Arverett:

Kunnskap

Studenten skal ha god kunnskap om:

- Arverett etter loven
- Livsarvingers pliktdel
- Reglene om testamenters opprettelse, tolking, tilbakekall og bortfall
- Uskifte for ektefeller og samboere
- Grensen mellom livs- og dødsdisposisjoner

Studenten skal ha kunnskap om:

- Sammensatt skifte
- Hovedtrekkene i bobehandlingen

- Fordelingen av boets eiendeler
- Hovedlinjer i lovvalsreglene (internasjonal privatrett)

Ferdigheter

Studenten skal kunne:

- Identifisere, drøfte og ta stilling til arverettslige problemstillinger
- Analysere og avveie grunnleggende hensyn i arveretten
- Anvende arverettslige regler på praktiske situasjoner
- Formulere og formidle kunnskaper om arverettslige problemstillinger

Generell kompetanse

Studenten skal etter fullført master i rettsvitenskap:

- Kunne anvende arverettslige kunnskaper i domstolene, advokatfirma og andre offentlige og private institusjoner som arbeider med arverett
- Ha forståelse for de særegne mellommenneskelige og etiske spørsmål som reiser seg i arveretten

Se semestersiden for litteratur.

Publisert 27. mars 2011 20:45 - Sist endret 20. des. 2013 10:33

Internasjonale menneskeretter

Fagområdet "Internasjonale menneskeretter" inngår i emnet JUS1211 Privatrett II.

Beskrivelse av fagområdet

Menneskerettene setter krav til individets stilling uansett rettssystem. Menneskerettene gjelder de grunnleggende verdier rettsordenen må respektere og verne av hensyn til den enkelte. De internasjonale menneskerettene er universelle og udelelige. De gjelder for alle. Alle rettsregler må følge menneskerettene. At menneskerettene gjelder uansett rettssystem, innebærer at enkelte land ikke kan bestemme seg for å la egne tradisjoner eller nasjonale verdier føre til unntak fra menneskerettens krav. Det går heller ikke å plukke ut noen rettigheter og sjalte ut andre. Det moderne menneskerettssynet

anerkjenner også at menneskerettene gjelder i forholdet mellom individer, for eksempel i avtale- og familieforhold, og ikke bare der staten griper inn i privates forhold. Menneskerettene beskytter individet ikke bare mot statsmakt; de beskytter også mot privat maktutøvelse.

Menneskerettene spiller en grunnleggende rolle i ethvert rettssystem, nasjonalt eller internasjonalt. Menneskerettene har en slik tverrgående viktighet i ethvert rettssystem at de får følger på alle rettsområder. At retten og rettssystemet er under stadig utvikling, har konsekvenser også for menneskerettene: selv om menneskerettens kjerne ligger fast, bringer anvendelsen av dem opp stadig nye spørsmål. At menneskerettene er grunnleggende, innebærer at andre rettsregler må tilfredsstille de krav som menneskerettene setter.

Hva lærer du?

Kunnskap

Studenten skal ha god forståelse av:

- Begrepet menneskeretter, slik det uttrykkes i sentrale menneskerettskonvensjoner og Grunnloven og er utviklet i rettspraksis og annen håndhevelse.
- Sentrale menneskeretter inkludert rettene til liv, legeme, frihet og sikkerhet, den frie tanke, tro og ytring, privat- og familieliv, eiendom, arbeid, helse og sosial trygghet, politisk medbestemmelse og rettferdig rettspleie og forvaltning, samt miljørettigheter, barns retter og vernet mot diskriminering og rett til likhet.

Studenten skal ha forståelse av:

- Hovedtrekkene i overvåking og kontroll med menneskerettene av FN-organer og Den europeiske menneskerettsdomstol og forankringen i nasjonal rett gjennom Grunnloven og menneskerettsloven.

Ferdigheter

Studenten skal kunne

- Identifisere menneskerettslige problemstillinger i et saksforhold
- Anvende menneskerettslig metode på praktiske situasjoner, herunder drøfte om menneskerettene kommer til anvendelse og om en restriksjon er forholdsmessig og kan rettferdiggjøres

Generell kompetanse

Studenten skal etter avlagt master i rettsvitenskap kunne anvende menneskeretter og menneskerettslig metode i domstolene, som advokat, i forvaltningen eller i andre institusjoner, samt formulere og formidle kunnskap om menneskerettslige problemstillinger

Se semestersiden for litteratur.

Publisert 1. juni 2016 08:26

Fast eiendoms rettsforhold

Fagområdet "Fast eiendoms rettsforhold" inngår i emnet JUS1211 Privatrett II.

Beskrivelse av fagområdet

Rettigheter i fast eiendom. Fast eiendom som rettighetsobjekt. Registrering av eiendom og rettigheter i fast eiendom. Offentligrettslig regulering av fast eiendoms utnyttelse og rettighetenes konstitusjonelle vern. Naborett. Servitutter. Hevd m.v. Sameie. Tomtefeste, husleie og annen total bruksrett. Allemannsrett. Allmenningsrett. Former for eie av naturressurser og "formuerettsliggjøring" av naturressursforvaltningen.

Formålet med faget er å utvikle – og formidle til studenter og samfunn – grunnleggende kunnskap om eiendomsretten og andre rettigheter i fast eiendom, herunder om begrunnelser for disse rettsreglene og kriterier for vurdering av deres utforming etter gjeldende rett. Samlet skal faget gi innsikt i rettsreglene om eiendomsrett til, og rettigheter i, fast eiendom. Faget omfatter først og fremst rettsforholdene etter at en rettsposisjon er etablert, f. eks. forholdet sameierne i mellom og servitutthaverens rettigheter i forhold til grunneieren. Deler av læren om stiftelse og bortfall av rettigheter hører også med, ikke minst fordi det især er stiftelsesgrunnlaget som gir svar på hva rettsforholdet er mellom flere som har sin rett knyttet til samme eiendom. I noen utstrekning må også prinsippene for beskyttelse mot konkurrerende rettserverv omtales.

Et karakteristisk trekk ved fast eiendoms rettsforhold er at utnyttelsen såvel faktisk som rettslig i mange henseender er underlagt skranker av offentligrettslig karakter, gjennom påbud, forbud og søknadsordninger. En realistisk beskrivelse av eier og rettighetshaveres posisjon krever at deler av dette regelverk omtales. Det er et betydelig antall lover – av privatrettslig og offentligrettslig karakter – som gjelder for fast eiendom. Fortsatt er det imidlertid viktige spørsmål som ikke er lovregulert slik at rettspraksis og ulovfestede prinsipper er av vesentlig interesse. Faget er skåret til slik at det er gjort et utvalg av de mange spørsmål som knytter seg til fast eiendom. Bredden i stoffet fremgår, samtidig som det på felter som er viktige eller prinsipielt interessante, kreves større fordypelse.

Hva lærer du?

Kunnskap

Studenten skal ha god kunnskap om:

- Hva det innebærer å være eier i forhold til andre med privatrettslige interesser knyttet til eiendommen, utenforstående tredjemenn og offentligrettslige interesser
- Registrering av eiendom og fast eiendom som rettighetsobjekt, herunder fast eiendoms inndeling og utstrekning. Hovedspørsmålene her er identifikasjon av eiendommer (gårds- og bruksnummer m.v) og opprettelse av nye enheter, samt spørsmål som vedrører eiendommers fysiske utstrekning, herunder grensespørsmål mot naboer
- Naborett. Det sentrale tema er her nabolovens regler om de skranker hensynet til naboene setter for eierens utnyttelse av egen grunn
- Servitutter. Det er viktig å være fortrolig med variasjonen i disse rettsforhold og den nærmere regulering i servituttloven
- Sameie, først og fremst slik dette forhold er regulert i sameieloven.
- Registrering av eiendomsrett og begrensede rettigheter i fast eiendom (grunntrekkene i reglene om rettsvirkningene av tinglysning)
- Hevd m.v., først og fremst slik dette er regulert i hevdsloven
- Rettighetenes konstitusjonelle vern etter Grunnloven og semi-konstitusjonelle vern etter menneskerettsloven

Studenten skal ha kunnskap om:

- Hovedtrekkene i den offentligrettslig regulering av fast eiendoms utnyttelse
- Ulike former for total bruksrett, særlig tomtefeste
- Allemannsrett
- Allmenningsrett

Ferdigheter

Studenten skal kunne:

- Identifisere og drøfte tingsrettslige problemstillinger knyttet til eiendomsretten til fast eiendom og de begrensede rettigheter i fast eiendom
- Analysere og avveie grunnleggende hensyn og sentrale momenter i fast eiendoms tingsrett
- Anvende regler i fast eiendoms tingsrett på praktiske situasjoner
- Formulere og formidle kunnskaper om tingsrettslige problemstillinger, for så vidt de vedrører fast eiendom

Generell kompetanse

Studenten skal ved endt studium kunne anvende tingsrettslige kunnskaper og tenkemåter vedrørende fast eiendom i domstolene, advokatfirma, eller andre institusjoner som arbeider med fast eiendoms tingsrett.

Se semestersiden for litteratur.

Publisert 27. mars 2011 20:43 - Sist endret 20. des. 2013 10:31

Privatrett 1

Jus1111

Emnelitteratur for vår 2015

Avtalerett

Innføringslitteratur

Jo Hov/Alf Petter Høgberg: Oversikt over avtaleretten, Oslo 2009. Følgende kapitler inngår:

- Kapittel 1: Innledning
- Kapittel 2: Når blir en part avtalerettslig forpliktet?
- Kapittel 3: Avtaleinngåelse
- Kapittel 8: Tolkning og utfylling av avtaler

Geir Woxholth: Avtalerett i et nøtteskall, Oslo 2014. Følgende kapitler inngår:

- Del I Innledning
- Del II: Avtaleinngåelse, til og med kapittel 5
- Del IV: Tolkning og utfylling

Hovedlitteratur

Alternativer i alfabetisk rekkefølge:

Johan Giertsen: Avtaler, 3. utg., Bergen 2014:

- Del I: Emnet (kap 1-4)
- Del II: Binding (kap 5-15)
- Del III: Avtaletolkning (kap 16-18)

eller:

Jo Hov/Alf Petter Høgberg: Alminnelig avtalerett, Oslo 2009. Følgende kapitler inngår:

- Kapittel 2: Avtalerettens kilder, unntatt punktene 2.3-2.6, - Kapittel 3: Ensidig binding og avtaleinngåelse, unntatt punktene 3.2.3.2-3.2.3.7, 3.2.8.2-3.2.8.8 og 3.5.3.3-3.5.3.4.
- Kapittel 8: Tolkning og utfylling av avtaler.

eller:

Geir Woxholth: Avtalerett, 9. utgave, Oslo 2014. Følgende deler, kapitler og punkter inngår:

- Del I: Innledning, Kapittel 1, unntatt punktene 11.0 og 12.0.
- Del II: Avtaleinngåelse
- Kapittel 1
- Kapittel 2
- Kapittel 4
- Kapittel 5
- Kapittel 7, unntatt punktene 4.0 til og med 7.0

- Del IV: Tolkning og utfylling, unntatt ka. 6.0 og 7.0

Kjøpsrett

Innføringslitteratur

Kåre Lilleholt (red.):

- Knophs oversikt over Norges rett, 14. utgave, Oslo 2014, §§ 47–53

Hovedlitteratur

Enten:

- **Hagstrøm, Viggo:** Kjøpsrett, Oslo 2005. Kapittel 37 faller utenfor. [BIBSYS](#)
- **Cordero-Moss, Giuditta:** Innføring i lovvalg for kjøpskontrakter, Jussens Venner, 2010 s. 85–97.

eller:

- **Selvig, Erling og Kåre Lilleholt:** Kjøpsrett til studiebruk, 4. utgave, Oslo 2010. Kapittel 13 og 15.5 og vedleggene faller utenfor. [BIBSYS](#)
- **Cordero-Moss, Giuditta:** Innføring i lovvalg for kjøpskontrakter, Jussens Venner, 2010 s. 85–97.

- Selvig og Lilleholts bok har flere sider enn Hagstrøms bok, men dekker de samme emnene.

Tilleggs litteratur

- **Bergem, John Egil, Berte-Elen Konow og Stein Rognlien:** Kjøpsloven 1988 og FN-konvensjonen 1980 om internasjonale løsørekjøp med kommentarer, 3. utgave, Oslo 2008
- **Krüger, Kai:** Norsk kjøpsrett, 4. reviderte utgave, Bergen 1999
- **Tverberg, Arnulf:** Forbrukerkjøpsloven med kommentarer, Oslo 2008

Erstatningsrett

Innføringslitteratur

"Erstatningsrett" i Knophs oversikt over Norges rett 14. utg (2014) s. 422-443.

Hovedlitteratur

Lødrup, Peter og Morten Kjelland: Lærebok i erstatningsrett, 6 utgave, 2009, med unntak av Kap 7, III, IV nr. 3-6, V, VI, VII nr. 4-11, VIII, IX og X Kompressavsnitt og fotnoter. Boken dekker læringskravene.

Tilleggs litteratur

Morten Kjelland (red): "Kurshefte i Erstatningsrett - et tematisert utvalg av sentrale rettskilder" Heftet inneholder i tillegg til en samling av systematiserte dommer mv. innføring i tolkning og anvendelse av dommer, eksemplifisert med avgjørelser fra erstatningsretten.

Morten Kjelland: Særlig sårbarhet i personskadeerstatningsretten en analyse av generelle og spesielle årsaksregler, Gyldendal Akademisk 2008. Kap 1-6 og Kap 8. Bokens kapitler om faktisk og rettslig årsakssammenheng er en systematisert domsanalyse. [BIBSYS](#)

Morten Kjelland: Personskadeoppgjør, 7.utg, 2011 (Oslo) Kap.3 om Årsakssammenheng [BIBSYS](#)

Morten Kjelland: Pasientskaderett, 1.utg, 2011 (Oslo), Kap 11 om erstatningsutmåling. [BIBSYS](#)

Morten Kjelland: «Årsakssammenheng og bevis i personskadeerstatningsretten – en populærvitenskapelig fremstilling av generelle regler og de særskilte kriterier for vurdering av nakkeslengskader». [Nordisk Försäkringstidskrift \(NFT\) 2/2012](#)

Peter Lødrup og John Asland: Oversikt over erstatningsretten, 8. utg., Oslo 2013. [BIBSYS](#)

Nygaard: Skade og ansvar, Bergen. [BIBSYS](#)

Endre Stavang: Erstatningsrettslig analyse, Oslo 2007. [BIBSYS](#)

Trine-Lise Wilhelmsen: Årsaksproblemer i erstatningsretten – årsaksteorier, formålsbetraktninger og økonomisk effektivitet, Oslo 2011. [BIBSYS](#)
Publisert 18. nov. 2014 10:36 - Sist endret 18. nov. 2014 11:10

Link til semesterside:

<https://www.uio.no/studier/emner/jus/jus/JUS1111/v15/index.html>

Privatrett 2

Jus1211

Emnelitteratur vår 2015:

Rettskildelære

Innføringslitteratur

- "Rettssystemet" i Knophs oversikt over Norges rett. 14. utgave (2014) s. 1-38.

Hovedlitteratur

Enten:

- **Andenæs, Mads H:** Rettskildelære. Oslo 2009;

eller:

- **Boe, Erik M.:** Innføring i juss. 3. utg. Oslo 2010 kap. 8-17, med unntak av pkt.11.3-11.5.

og (felles for begge alternativene over):

- **Graver, Hans Petter:** I prinsippet prinsipiell – om rettsprinsipper. Tidsskrift for Rettsvitenskap 2006 Hefte 2-3, side 189-221. Artikkelen er tilgjengelig i fulltekst i [Idunn.no](http://idunn.no). Artikkelen finnes også med noen rettelser i Graver: Rett, retorikk og juridisk argumentasjon. Oslo 2010 kap. 8.

Tillegglitteratur

- **Boe, Erik M.:** Innføring i juss. 3. utgave Oslo 2010 (resten).
- **Graver, Hans Petter:** Rettsretorikk – en metodelære. Oslo 2007
- **Graver, Hans Petter:** Hva er rett? Oslo 2011

FAMILIE- OG ARVERETT

Familierett

Innføringslitteratur

Peter Lødrup og Tone Sverdrup: Oversikt over familieretten, 4. utg., Oslo 2014.

Hovedlitteratur

Peter Lødrup og Tone Sverdrup, Familieretten, 7. utgave 2011.

Følgende avsnitt vil, sammen med utdraget fra Parkinsons bok, dekke læringskravene: § 1 I-VI, § 2 III, § 3, § 5 I-IV og VII, § 6 I, V, VI og X, § 7 I-II, § 8 I-II, §§ 9-19, § 20 I-IV, § 21, § 22, § 23 I, § 24, §§ 27-28, § 29 I-III, §§ 31- § 32. 2.

Patrick Parkinson, Family Law and the Indissolubility of Parenthood, Part Six: The Future of Family Law, Cambridge University Press, 2011 (s. 269- 279).

BIBSYS

Tilleggs litteratur

Holmøy, Vera og Lødrup, Peter: Ekteskapsloven og enkelte andre lover med kommentarer, 2. utg. 2001.

Vera Holmøy, Peter Lødrup og John Asland: Ekteskapsloven med kommentarer, bind 1. 3. utgave. 2013.

Bull, Kirsti Strøm: Avtaler mellom ektefeller, Oslo 1993.

[BIBSYS](#)

Bull, Kirsti Strøm: Ugift samliv, Oslo 1990.

[BIBSYS](#)

Sverdrup, Tone: Stiftelse av sameie i ekteskap og ugift samliv, Oslo 1997.

[BIBSYS](#)

Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål, Gyldendal Akademisk Forlag.

[BIBSYS](#)

Thomas Eeg: Deling av ektefellers formuer, Bergen 2006.

[BIBSYS](#)

Lucy Smith og Peter Lødrup: Barn og foreldre, 7. utg. 2006.

[BIBSYS](#)

Inge Lorange Backer: Barneloven. Kommentarutgave, 2. utg. 2008

[BIBSYS](#)

Bøkene og tidsskriftet som er angitt som støttelitteratur går langt ut over læringskravene, men er egnet som oppslagsbøker om enkeltspørsmål

Arverett

Innføringslitteratur

Lødrup, Peter og Asland, John: Oversikt over arveretten, 7. utg., Oslo 2013.

Hovedlitteratur

Lødrup, Peter og Asland, John: Arverett 6. utg., Oslo 2012. Boken dekker læringskravene. Petitavsnitt faller i sin helhet utenfor læringskravene. På en del felt går boken lenger enn det som kreves – i praksis vil følgende avsnitt dekke læringskravene: 1.1, 2 t.o.m. 4.2.3.2, 4.3.5, 4.4.1 t.o.m. 4.4.3, 5.1 t.o.m. 5.4.5, 5.5 og 5.6, 5.7.1, 5.8, 5.9.1, 6.1 t.o.m. 6.3, 6.4.1 t.o.m. 6.4.3 og 6.4.6, 7.1.1 t.o.m. 7.1.3, 8.1.1. t.o.m. 8.1.5, 8.4.1 t.o.m. 8.4.3, 8.5.1 og 8.5.2, 9.1.1 t.o.m. 9.1.6, 9.2, 9.3.1 og 9.3.2 og 10.

Støttelitteratur

John Asland: Uskifte, Oslo 2008

BIBSYS

Giertsen, Johan: Generasjonsskifte, Bergen 1995.

Denne boken tar opp en rekke sentrale arverettslige problemstillinger. Den er nyttig for den som vil gå i dybden når det gjelder enkeltspørsmål, men studiet av den forutsetter god forståelse av arveretten.

BIBSYS

Peter Hambro: Arveloven kommentarutgave 4. utg. Oslo 2007

BIBSYS

Peter Hambro: Arveplanlegging og avtalt uskifte, Oslo 2006

BIBSYS

Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål, Gyldendal Akademisk Forlag.

BIBSYS

Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål, Gyldendal Akademisk Forlag.

BIBSYS

Bøkene og tidsskriftet som er angitt som støttelitteratur går langt ut over læringskravene, men er egnet som oppslagsbøker om enkeltspørsmål.

Internasjonale menneskerettigheter

Innføringslitteratur

- **Mads Andenæs**, "Menneskerettene", §§ 12-13 i Knophs Oversikt over Norges rett, 14 utg ved Kåre Lilleholt, Universitetsforlaget 2014, s 61-71

Hovedlitteratur

Enten

- **Høstmælingen, Njål**: Internasjonale menneskerettigheter. Oslo: Universitetsforlaget 2012.

Følgende sider er pensum: 33-85, 89-134, 137-145, 146-159, 167-175, 194-203, 222-225, 248-252, 260-265, 273-278, 292-298

eller

- **Andenæs, Mads og Bjørge, Eirik**: Menneskerettene og oss. Oslo Universitetsforlaget 2012. Side 11-78, side 129-144 og side 174-226. [BIBSYS](#)
- **Graver, Hans Petter**: Hva er rett? Oslo: Universitetsforlaget 2011. Side 70-98. [BIBSYS](#)
- [Menneskerettighetsutvalgets rapport om menneskerettigheter i Grunnloven](#) s. 26-34

Tilleggs litteratur

- **Mirmotahari, Amir**: EMK og mellomprivate konflikter. Statsansvar for mellomprivate konflikter etter Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Cappelen Akademisk Forlag 2007. Sidene 11-98, med unntak av s. 38-45 [BIBSYS](#)
- **Elgesem, Frode**: "Tolking av EMK – Menneskerettsdomstolens metode", Lov og rett 2003 side 203-230. [BIBSYS](#)
- **Aall, Jørgen**: Rettsstat og menneskerettigheter (Bergen: Fagbokforlaget 2004). [BIBSYS](#)
- **Shestack, J.J.**: "The Philosophical Foundations of Human Rights" Human Rights Quarterly vol. 20 1998 side 201 ff. Fulltekst i Hein on line, campustilgang [BIBSYS](#)

- **Ovey, Clare and Robin White:** The European Convention on Human Rights (femte utg, Oxford: Oxford University Press 2010)
- **Emberland, Marius:** "Internasjonale overvåkingsorganers oppfølging av Norges menneskerettslige forpliktelser. En oversikt" Nordisk tidsskrift for menneskerettigheter vol. 22 side 206-221.
- **Nowak, Manfred:** Introduction to the International Human Rights Regime (Leiden: Brill Academic Publishers 2003) [BIBSYS](#)
- **Lorenzen, Peer m. fl.:** Den Europæiske Menneskerettighedskonvention Bind I og II (København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2004)
- **Andenæs, Mads og Andreas Kravik:** Norske verdier og EMK, LoR 2010 16 sider.

Doms-, material- og oppgavesamlinger

- Buflod, Sannes og Aasebø: Folkerettslig tekstsamling, Cappelen Akademisk forlag. [BIBSYS](#)
- Juridisk studentutvalg: Materialsamling for 2. avdeling [til salgs ved Juridisk studentutvalg]
- Høstmælingen, Njål m.fl.: Arbeidsbok i menneskerettigheter. Oslo 2004, Cappelen Akademisk forlag. [BIBSYS](#)
- [Menneskerettighetsutvalgets rapport om menneskerettigheter i Grunnloven](#)

FAST EIENDOMS RETTSFORHOLD

Innføringslitteratur

Fast eiendoms rettsforhold i Knophs oversikt over Norges rett, 12. utg. (red.: Kåre Lilleholt) Oslo 2004, s. 202-213. [BIBSYS](#)

Kirsti Strøm Bull og Nikolai K. Winge: Fast eiendoms rettsforhold - Kort og godt, Oslo 2009. [BIBSYS](#)

Hovedlitteratur

Falkanger, Thor: Fast eiendoms rettsforhold, 4. utgave Oslo 2011

Tilleggs litteratur:

Brækhus, Sjur og Hærem, Axel: *Norsk tingsrett*, (1964).

Erlend Baldersheim: *Reglar om fast eigedom*, Oslo 2010 .

Publisert 18. nov. 2014 10:37 - Sist endret 18. nov. 2014 11:14

Link til semesterside:

<https://www.uio.no/studier/emner/jus/jus/IUS1211/v15/pensumliste/index.html>

